

46 | Društvo

24-10-2017 NACIONAL NACIONAL | 24-10-2017

61 | Društvo

DOSSIER

Mladi youtuberi danas imaju veliki utjecaj na svoju publiku; ono što u svojim videima kažu postaje 'zakon', pokreću trendove, a nekima od njih aktivnosti na YouTubeu već donose visoku zaradu. Nacional je istražio tko su najpopularniji mladi youtuberi u Hrvatskoj koji su postali zvijezde i jesu li svjesni svog snažnog utjecaja na vršnjake

Bez bljuvotina dođao do zid.

ISTI SAN

DAVOR GERBUS - ISTI SAN

Davor Gerbus - Isti san (Isti san | JoomBoos originalna pjesma)

00:03 03:58

AUDIO QUEUE LIST

DAVOR GERBUS JE IMAO VEĆ NAJPOPULARNIJIH MLADIH YOUTUBER IMAO SVI MILIJARDI PREGLEDI IMAO VEĆ OD 540 000 FOLLOVERA, A POTPUNO JE UGIVORE S VIRBITOM, COCA-COLA I R. AMBASADOR

Foto: TAMARA BORIĆ-fotografije, SASA ZINAJA I PIXSELL

ONI DIJELE AUTOGRAME, JAČI SU OD TELEVIZIJE I ODLIČNO ZARAĐUJU

DOSSIER

ROMANA ANA REŠČIĆ, UČITELJICA-SAVJETNICA U ZAGREBAČKOJ OSNOVNOJ ŠKOLI NIKOLE TESLE, MEĐU SVOJIM TREĆAŠIMA IMA DJECU KOJA VEĆ IMAJU SVOJ YOUTUBE KANAL

Lončarić. Pratile su svjetske trendove popularizacije zvijezda s YouTubea i raznih društvenih mreža, kao i rast njihova utjecaja u društvu, te su odlučili profesionalizirati svoj hobi, odnosno omogućiti da im to što vole raditi, donosi i plaću. Nabavili su najbolje videokamere te u svojim prostorima izgradili tri studija koja su na raspolaganju njihovim članovima.

"Naši najbolji youtuberi imaju na svojim društvenim mrežama više od 500.000 pratitelja. Izuzetno su utjecajni u društvu, a njihov potencijal prepoznali su i klijenti koji upravo preko njih žele komunicirati neke nove proizvode. Organiziraju druženja po raznim eventima, gdje se skupi više od 800 njihovih vjernih fanova. Imali smo upita čak i od nekih političara da se uključe u njihove kampanje, ali to smo odbili", rekao je Lončarić. Pokrenuli su Videostar, prvi talent show na YouTubeu, koji je dobitnik prestižne Effie nagrade, a u Londonu je bio viceprvak, nakon prvonagrađenog showa Carpool karaoke slavnog Jamesa Cordena.

"U Videostaru naši youtuberi traže novu YouTube zvijezdu. Zašto? Upravo smo proveli istraživanje u kojem smo pitali 'z generaciju' čime se želi baviti u budućnosti i ispalo je da je YouTube na visokom trećem mjestu. Želimo svima omogućiti da se pokušaju baviti YouTubeom, a one koji su najbolji potaknuti i uložiti u njihov talent", objasnio je Matej Lončarić. Na JoomBoosu je snimljena i prva YouTube serija, čiji rezultati gledanosti, kako tvrdi Lončarić, pokazuju da se nacionalne televizije sve manje prate u tom targetu. Serija ima više od 350.000 jedinstvenih gledatelja koji su je pogledali od početka do kraja, što je 40 posto više od gledanosti popularne domaće serije na nacionalnim kanalima.

"Mladi su danas svestrani, vole zabavu, ali vole se i educirati i uključiti u neke akcije poput anti-bullying kampanje koju mi organiziramo. Cilj nam je stvarati što više sadržaja koji educiraju mlade i potiču na razmjenu mišljenja. Na tome nam je poseban fokus u sljedećoj godini. JoomBoos je upravo zato i tu, jer okupljamo osmero stručnjaka koji rade na razvoju i distribuciji sadržaja te paze da se ne događaju trivijalnosti", rekao je Matej Lončarić.

A da se na tim videima svakako mogu vidjeti trivijalnosti, što

nije neobično s obzirom na to da je ipak riječ o djeci, dokazuje i Romana Ana Reščić, učiteljica - savjetnica u zagrebačkoj Osnovnoj školi Nikole Tesle koja u prosvjeti radi 24 godine. Trenutačno je razrednica trećem razredu, dakle devetogodišnjacima, od kojih neki već imaju svoje YouTube kanale.

"Do sada se nisam susretala s mladim youtuberima i iako osobno jako volim društvene mreže i razne gadgete kojima si olakšavamo život, mislim da djeci mlade školske dobi to nije potrebno. Njihovi YouTube kanali uglavnom su ispunjeni trivijalnostima i uvijek se pitam tko to gleda, zašto to gledaju, nemaju li neki 'normalniji' način da si ispune slobodno vrijeme... Nažalost, teško mogu shvatiti takav način komuniciranja", rekla je Romana Ana Reščić, koja se trudi učenike upoznati s prednostima i opasnostima interneta. Mobiteli, navela je učiteljica, uglavnom se pojavljuju s prvim dužim odlaskom učenika od kuće, primjerice kad odu u školu u prirodi, te kada se djelomice osamostale i prestanu pohađati produženi boravak.

"Kada mobiteli jednom dođu u dječje ruke, odjednom im je sve na dlanu i sve dostupno, i dobro i loše. Iako to ne možemo spriječiti, problem nastaje u trenutku kada ih to preuzme, kada postanu pravi mali ovisnici jer gube djetinjstvo, trčanje po livadama i blatnim lokvicama. Do prije samo nekoliko godina školski odmori vrvjeli su od rastrčane, zaigrane djece. Sad djeca uglavnom sjede i gledaju u svoje mobitele. Stručna služba naše škole, u sklopu Godišnjeg plana i programa te Kurikuluma škole, svake godine provodi preventivni program - a jedna od tema je sigurnost interneta. Na radionicama tada radimo i s djecom i s roditeljima te im osvještavamo prednosti i nedostatke interneta. Ako samo jedan roditelj poslušati i promisliti o rečenom, isplatilo se", istaknula je za Nacional Romana Ana Reščić. Zaključila je da svatko tko radi s djecom, pa tako i učitelji, mora ići ukorak s njima i truditi se pratiti ih u svemu, pa tako i u tome. No informiranost učitelja, nažalost, isključivo ovisi o vlastitom trudu i želji za educiranjem.

Sociologinja Dunja Potočnik, znanstvena suradnica na Institutu za društvena istraživanja, za Nacional je rekla da, prema podacima iz istraživanja mladih provedenog 2013. u suradnji Ministarstva socijalne politike i mladih, Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu i Filozofskog fakulteta u Zagrebu, mladi u Hrvatskoj u najvećoj mjeri koriste internet za komunikaciju, društvene mreže i učenje. Tek u manjoj mjeri, između petine i desetine mladih, internet koriste za stvaralačke aktivnosti poput vlastitih glazbenih ili videomaterijala ili blogova.

"Riječ je o skupini mladih koja u većoj mjeri uključuje mladiće koji se nalaze u osnovnoškolskom ili srednjoškolskom obrazovanju. Procjena štete ili dobiti koje kreiranje i konzumacija takvih sadržaja nosi za mlade, ovisi o kontekstu u kojem se to zbiva i je li takav proces praćen prikladnom potporom obitelji, važnih osoba iz bliske okoline i obrazovnog sustava. U posljednjih nekoliko godina sve je učestalija pojava novog tipa 'slavnih osoba' ili celebrityja - youtubera koji na više-manje redovnoj bazi snimaju i učitavaju videe na YouTube te uspijevaju sakupiti i nekoliko milijuna pratitelja. Na neki način su 'YouTube celebrityji' preuzeli mjesto 'heroja' iz prethodnih razdoblja. S tom razlikom da ovi novi 'heroji - celebrityji', pogotovo ako pripadaju vršnjačkoj skupini, djeluju kao osobe s kojima se mladi mogu poistovjetiti", rekla je sociologinja.

'U NAŠOJ ŠKOLI I S DJECOM I S RODITELJIMA PRIČAMO O INTERNETU', KAŽE UČITELJICA ROMANA ANA REŠČIĆ

'TREBAMO KAMPANJE KOJE UKLJUČUJU RODITELJE KOJI SAMI NE KORISTE RAČUNALA', KAŽE SOCIOLOGINJA

Također, nastavila je, YouTube influenceri djeluju autentično i kao osobe koje se ne trude biti savršene, već se trude razumjeti drugu osobu i "staviti se u kožu vršnjaka". Ta pozicija istovremeno nosi i potencijalnu korist u smislu vršnjačkog učenja, ali i opasnosti ako je poruka formirana putem YouTubea loše oblikovana ili lošeg sadržaja koji može negativno utjecati na mladu osobu. Ne samo u smislu kratkoročne aktivnosti u koju se mlada osoba može uključiti, već i dugoročne štete u smislu formiranja vrijednosti, stavova i načina ponašanja koji mogu naštetiti mladoj osobi ili njenoj okolini.

Dunja Potočnik upoznala nas je i s time da se u Hrvatskoj upravo provodi projekt EU Kids Online, koji vodi skupina stručnjaka i istraživača, dio konzorcija čiji članovi dolaze iz 33 europske zemlje. Istraživanje se provodi po kućanstvima, s uzorkom koji čine djeca i njihovi roditelji. Partneri tog istraživanja su Društvo za komunikacijsku i medijsku kulturu, Agencija za elektroničke medije, Hrvatski Telekom, Grad Zagreb odnosno OŠ Većeslava Holjevca, HAKOM, Centar za nestalu i zlostavljaju djecu / Centar za sigurniji internet, a projekt podržavaju Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Cilj je dati međunarodno komparativne uvide ne samo u učestalost i načine korištenja interneta i vještine koje su mladi stekli koristeći internet, već i u načine na koje se mladi i njihovi roditelji nose s rizicima koje nosi korištenje interneta.

Kako je naglasila Dunja Potočnik, vrijednosti i stavovi sastavnice su ponašanja mladih koje se još uvijek velikim dijelom, barem u Hrvatskoj, oblikuju izvan virtualnog svijeta.

"Svjedoci smo toga da u posljednjih dvadesetak godina u Hrvatskoj mnoge štetne prakse, poput nekažnjavanja lošeg ili kriminalnog ponašanja, visokog vrednovanja brzog bogaćenja i pridavanja pažnje dobrom izgledu, postaju sve raširenije. I do sada su utjecale na nekoliko generacija mladih, a njihov utjecaj se slijedom izostanka društvenih, ekonomskih i političkih promjena očekuje i u budućnosti. U takvom kontekstu mladi postaju još podložniji potencijalno lošim utjecajima poruka i sadržaja kojima pristupaju putem online kanala. Kreiranje videa u cilju prenošenja poruke, stavova ili određenih praksi, ne mora biti loše samo po sebi. Vrijedno je poticati stvaralačke aktivnosti mladih i izražavanje kroz različite medije", smatra sociologinja. Jednako tako, napomenula je, navedeni izvori mogu se koristiti kao platforma za prevladavanje određenih poteškoća na koje nailaze mladi tijekom odrastanja jer informacija dolazi iz izvora koji je mladima pristupačniji.

"Naravno, sve to nosi i rizike zbog kojih mladi trebaju biti educirani i osnaženi kako bi mogli razlikovati pouzdane od nepouzdatih izvora informacija, kao i dobronamjerne od zlonamjernih poruka. Veliku ulogu tu ima obrazovni sustav koji sve više radi na području medijske pismenosti, no moramo istaknuti i ulogu roditelja koji bi, barem do određene dobi djeteta, morali biti upoznati s aktivnostima djece na internetu i sposobni komunicirati s djetetom o kvaliteti informacije i njenoj potencijalnoj koristi ili štetnosti. Stoga su nam potrebne javne kampanje o medijskoj pismenosti koje u većoj mjeri uključuju roditelje, posebice roditelje slabijeg obrazovnog statusa koji sami rjeđe ili nikada ne koriste računala ili internet", rekla je sociologinja s Instituta za društvena istraživanja.

Na pitanje što roditelji uopće mogu napraviti kad su takve stvari u pitanju, Dunja Potočnik odgovorila je da Hrvatska u radno sposobnoj dobi bilježi oko 18 posto visokoobrazovanih stanovnika, što je niže od europskih zemalja čiji stanovnici internet koriste u većoj mjeri.

"U Hrvatskoj generacija roditelja današnjih mladih još uvijek u velikoj mjeri posjeduje strukovno ili opće srednjoškolsko obrazovanje, a za obavljanje svojih poslova računala koriste tek u manjoj mjeri. I vrlo često ne prenose korištenje računala i interneta iz poslovne u privatnu sferu. Stoga možemo reći da je računalna pismenost roditelja današnje generacije mladih upitna te, slijedom toga, roditelji tek u manjoj mjeri mogu pomoći svojoj djeci u prenošenju informacija o tome kako oblikovati smislenu medijsku poruku i koristiti izvore koje pronađu na internetu. U svojim istraživanjima o načinu na koji mladi i njihovi roditelji u Hrvatskoj ostvaruju interakciju u pogledu korištenja interneta, prečesto sam nailazila na odgovor: 'Ma moje dijete stalno visi na internetu, ali ja vam ne znam ništa o tome.' Stoga još važnije postaje obrazovati mikrozajednice kojima mladi pripadaju, prvenstveno škole, dakle nastavnike, i obitelji, odnosno roditelje, kako mogu pomoći mladima u prepoznavanju kvalitetnih sadržaja i odbacivanju uključivanja u potencijalno štetne", za Nacional je rekla Potočnik. Ustvrdila je da online kanali i sadržaji kreirani u virtualnom svijetu mogu biti shvaćeni tek kao sredstvo usvajanja određenih digitalnih vještina i način zabave i mlade ne bi trebalo ograničavati u takvoj vrsti aktivnosti. No istovremeno ih treba izložiti i drugim vrstama utjecaja, što najvećim dijelom opet ovisi o obrazovnom sustavu i obiteljskom okruženju.

"Informacijske i komunikacijske tehnologije vrlo brzo se razvijaju, a mladi brže od starijih generacija prihvaćaju sadržaje i mogućnosti koje im takve tehnologije nude. U procesu odrastanja mlade osobe izgrađuju osobnost kako putem utjecaja koji dolaze iz okoline, tako i putem načina na koje oni sami utječu na tu istu okolinu. Porast samopouzdanja nakon prikupljanja određenog broja 'pratitelja' i iskustva da mogu utjecati na stavove i ponašanja svojih vršnjaka, nedvojbeno doprinose načinu na koji se mlada osoba razvija. Naravno, takva je iskustva potrebno kontekstualizirati i preraditi i tu opet dolazi do naglašene uloge osoba koje su značajne u odrastanju mladih - prijatelja, roditelja, starijih rođaka i nastavnika", zaključila je sociologinja Dunja Potočnik. Dodala je da su, ako su osobe iz bliže okoline mladih upućene u to kako razlikovati dobre od loših sadržaja i kako ih oblikovati i prenijeti zainteresiranim osobama, takve aktivnosti dobrodošle u razvoju mlade osobe. Stoga, sve se ponovno svodi na osnovno - dobru komunikaciju u obitelji i u školi, jer je takva podrška neizmjerljivo važna u razvoju djece i mladih.

■ SOCIOLOGINJA
DUNJA
POTOČNIK.
ZNANSTVENA
SURADNICA NA
INSTITUTU ZA
DRUŠTVENA
ISTRAŽIVANJA,
KAŽE DA JE SVE
UČESTALIJA
POJAVA NOVOG
TIPA 'SLAVNIH
OSOBA' ILI
CELEBRITYJA -
YOUTUBERA KOJI
SU PREUZELI
MJESTO 'HEROJA'
IZ PRETHODNIH
RAZDOBLJA

